

EXPERTISEPROFIEL GESPECIALISEERDE VERPLEEGKUNDIGE NIET AANGEBOREN HERSENLETSEL (NAH)

WZH Nieuw Berkendael, AXON leertrajecten & EENnacoma

Expertisenetwerk
Ernstig Niet-aangeboren
hersensletsel na coma

EENnacoma bureau | p/a Radboudumc, afd. ELG-149 | Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen
Bezoekersadres: Geert Groteplein 21 (route 149) | 6525 EZ Nijmegen
Telefoon: 024-3618181 | e-mail: EENnacoma.elg@radboudumc.nl
www.eennacoma.nl

Inleiding

Het expertiseprofiel Gespecialiseerde Verpleegkundige Niet-Aangeboren Hersenletsel (verder te noemen NAH-verpleegkundige) is vakinhoudelijk aanvullend op de functieomschrijving van de hbo-verpleegkundige. Het expertiseprofiel omschrijft niet de generieke taken met de bijbehorende competenties van de hbo-verpleegkundige, maar alleen de taken en competenties toegespitst op het expertise gebied binnen de NAH-zorg. De omschrijving is dan ook gericht op het werkgebied van de NAH-verpleegkundige. Bij de totstandkoming is eruit gegaan van de CANMEDS-rollen van de verpleegkundige, de competenties vanuit de landelijk notitie van het expertisenetwerk EENnacoma, waarin het zorgprogramma Langdurig Intensieve Neurorevalidatie voor patiënten met langdurige bewustzijnsstoornis omschreven staat. Daarnaast sluit deze profielomschrijving aan bij de omschrijving van de expertise gebieden van de V&VN van revalidatieverpleegkundige en neurologie-verpleegkundige.

Functie van het expertiseprofiel

Mensen met NAH vormen een doelgroep met een specifieke zorg- en ondersteuningsbehoefte. De professionele ondersteuners van mensen met NAH moeten dan ook over specifieke expertise en competenties beschikken.

De verdiepende expertiseprofielen zijn voor organisaties een hulpmiddel om opleidingen te ontwikkelen of de vraag van de organisatie te verhelderen naar organisaties die opleidingen aanbieden. Ook kunnen de profielen een hulpmiddel zijn om bestaande opleidingen te toetsen. Het expertiseprofiel kan ook een functie vervullen in het HR-beleid van de organisatie. Bijvoorbeeld als informatiebron om na te gaan in hoeverre medewerkers beschikken over de benodigde competenties, om de opleidingsbehoeften te inventariseren, of als hulpmiddel bij de werving en selectie van medewerkers of de ontwikkeling van medewerkers.

Het expertiseprofiel sluit aan op het opleidingsprofiel Bachelor of Nursing 2020 en het beroepsprofiel “begeleider” vanuit de gehandicaptenzorg (VGN), wat tot stand is gekomen vanuit de werkgroep NAH stichting Arbeidsmarkt gehandicaptenzorg.

In het opleidingsprofiel wordt een nieuwe definitie op gezondheid op basis het begrip Positieve gezondheid gehanteerd: Niet de aandoening staat centraal, maar de bekwaamheid van de mensen om daarmee om te gaan in hun dagelijks leven. Dit profiel beschrijft de beoogde, de op de NAH toegespitste, expertise van de verpleegkundige, waarbij de ontwikkelingen in de zorg vragen om een voortdurend proactief meebewegen van de zorgprofessional.

Geschiedenis van Niet-Aangeboren Hersenletsel

De ontwikkelingen binnen de gezondheidszorg, de wetenschappelijke onderzoeken en inzichten hebben geleid tot de cliëntendoelgroep aangeduid met NAH (niet-aangeboren hersenletsel). Vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw is NAH losgekoppeld van de psychiatrische- en verstandelijke ziektebeelden. Het is nu een specialistisch aandachtsveld behorende tot het neurologisch gebied.

Hersenletsel heeft gevolgen op fysiek, emotioneel, cognitief en sociaal gebied. Met de komst van o.a. (MRI)scans en gericht onderzoek neemt de kennis en inzicht van problemen op deze gebieden toe. Dit leidt in de praktijk tot gerichte observaties en specifieke neuropsychologische diagnostiek. Daardoor worden voorheen onzichtbare gevolgen zichtbaar en zijn ook de behandelingen op het gebied van fysiek functioneren, cognitie en gedrag toenemend gespecialiseerd.

Verskillende specialisaties zijn ontwikkeld waarbij in het algemeen de neuroloog het startpunt is, gevolgd door de Gezondheidszorg-(GZ)(neuro)psycholoog, logopedist, fysiotherapeut en ergotherapeut. Elk heeft een eigen behandelprogramma waarin de specifieke kenmerken van de NAH-cliënt op het gebied van fysieke, cognitieve en gedragsverandering verwerkt zijn.

Een logische vervolgstap is nu dat er zich ook op verpleegkundige gebied een NAH specialisme ontwikkelt waarbij ook de verpleegkundige zorg uitgaat van de zorg op/voor fysiek-en cognitief functioneren, gedragskenmerken en sociale gevolgen t.a.v. de NAH-cliënt. Gespecialiseerde NAH verpleegkundigen kunnen, in samenwerking met andere disciplines, cliënten met hersenbeschadiging beter begrijpen en begeleiden en zodoende een grotere bijdrage leveren aan integrale revalidatiezorg tijdens dagelijkse verzorgings- en begeleidingsmomenten.

Doelgroep mensen met Niet-Aangeboren Hersenletsel

De medische en maatschappelijke ontwikkelingen van de afgelopen decennia hebben geleid tot grote veranderingen in de zorgvragen en de patiëntenpopulatie van de verpleegkundige in Nederland. Dit geldt zeker ook voor de verpleegkundige bij de doelgroep NAH. De verbetering van de diagnostiek en therapeutische mogelijkheden hebben geleid tot een specifieke doelgroep vanuit de neurologische, psychiatrische, verstandelijk beperkte en somatische doelgroepen met specifieke kenmerken "De NAH-patiënt". *NOOT: aangezien het werkteerrein van de verpleegkundige NAH de chronische zorg is gebruiken we in het vervolg de term cliënt.*

De NAH-cliënt kenmerkt zich door een combinatie van sensomotorische-, cognitieve-, emotionele- en gedragsstoornissen. Er wordt voor deze cliënten gestreefd naar optimaal kwaliteit van leven.

Door de mix van sensomotorische-, cognitieve-, emotionele- en gedragsstoornissen welke onverwachts en plotseling ontstaan, worden veel cliënten in het diepst getroffen in hun bestaan en krijgen zij te maken met drastisch verandering van mogelijkheden bij activiteiten en participeren in de samenleving. Ook de mantelzorgers van deze groep cliënten hebben te maken met complexe, veelomvattende en vaak langdurige gevolgen van het hersenletsel.

Van de NAH-verpleegkundige wordt gevraagd dat zij diepgaande kennis heeft van de neurologische aandoening met niet-aangeboren hersenletsel tot gevolg, aangevuld met de kennis van de bijbehorende behandelingen en de langdurige en blijvende stoornissen. Ook moet zij kennis hebben van de gedrags-, psychologische en sociale impact ervan. Zij moet in staat zijn om in alle stadia en uitingsvormen van deze aandoeningen de begeleiding en ondersteuning te bieden aan cliënten en mantelzorgers.

De doelgroep van een NAH-verpleegkundige kan bestaan uit:

- Revalidanten na traumatische of niet-traumatische oorzaak van NAH.
- Cliënten die onderzoek ondergaan in kader van diagnostiek, waaronder neurologische observatie en onderzoek.
- Revalidanten met progressieve neurologische aandoeningen.
- Cliënten die worden behandeld voor complicaties van neurologische stoornissen als gevolg van het hersenletsel zoals aspiratie pneumonie en valincident.
- NAH-cliënten in de chronische fase.
- Cliënten met ernstige gedragsstoornissen op basis van de NAH.
- Cliënten die zorg ontvangen in het stadium van een langdurige bewustzijnsstoornis.
- Cliënten die zorg ontvangen in de eindfase van het leven; de palliatieve zorg aan de NAH-cliënt.

De omschreven doelgroep zal na de acute fase in het ziekenhuis voor een groot deel afhankelijk blijven van zorg vanuit verschillende settings zoals, het ziekenhuis, medisch specialistische revalidatie, thuiszorg, verpleeghuis of gehandicaptenzorg.

De werkomgeving

De NAH-verpleegkundige kan werkzaam zijn binnen verschillende settings in de acute tot intensieve NAH-zorg;

- Het ziekenhuis
- NAH-zorg, specialistisch NAH-afdeling in de revalidatie zorg (medisch specialistische revalidatie)
- In een centrum voor acute en intensieve (tijdelijk en/of langdurig)
- Transmuraal en/of in de eerste lijn
- Thuiszorg
- Verpleeghuis
- Gehandicaptenzorg

De NAH-verpleegkundige werkt in een gespecialiseerd multidisciplinair team (multidisciplinair, trans disciplinair en/of interdisciplinair) samen met de cliënt en zijn naasten. Zij doen dit met onder andere de volgende kerndisciplines gespecialiseerd op het kennisgebied NAH:

- Specialist ouderengeneeskunde
- Revalidatiearts
- Gedragsneuroloog
- Gezondheidszorg (GZ)-(neuro)psycholoog
- Fysiotherapeut
- Logopedist
- Ergotherapeut
- Diëtist
- Geestelijk verzorger
- Sociaalpsychiatrisch verpleegkundige
- Welzijnsmedewerker

De NAH-verpleegkundige moet beschikken over basiskennis van:

- De werking van het brein.
- Oorzaken en vormen van hersenletsel.
- De gevolgen van hersenletsel (neurologisch, cognitief, psychologisch etc.), alsmede de interactie tussen diverse functiestoornissen en de betekenis daarvan voor het functioneren van de NAH-cliënt en voor het sociale netwerk.

- De invloed van persoons- en omgevingsfactoren op het functioneren en het gedrag van de NAH-cliënt.
- Ontwikkelingspsychologie zodat de begeleider kan inschatten in welke fasen het hersenletsel is ontstaan.
- Rouwverwerkingsprocessen bij de cliënt in combinatie met beperkingen als gevolg van hersenletsel, en rouwverwerking bij het sociale netwerk.

Uitwerking van de CanMEDS- rollen

Bij het uitwerken van het expertise profiel NAH verpleegkundige zijn de CanMEDS-rollen vertaald naar de competentie die passen bij het NAH verpleegkundige profiel en sluiten aan op de generieke competenties van de HBO verpleegkundige.

Competentiegebieden Verpleegkundige in Canmeds

Rol 1: Zorgverlener

Kennis

- Kent de principes van klinisch redeneren, verpleegkundige kennis en (verpleegkundige) classificaties.
- Kent onderliggende basisprincipes uit o.a. de anatomie, fysiologie, psychologie, pathologie en farmacologie.
- Kent de theoretische modellen over (gevalideerde) zorgverlening achter haar activiteiten en interventies.
- Kent bronnen van het verpleegkundig handelen, actuele richtlijnen en professionele standaarden.
- Kent methoden voor risico inschatting, vroeg signalering, probleemherkenning, interventie en monitoring.
- Kent uitgangspunten en principes van palliatieve zorg.
- Kent/weet de persoonlijke beleving van de zorgvrager ten aanzien van de problematiek.

Vaardigheden

- Kan informatie verzamelen en combineren vanuit diverse bronnen in de verschillende fasen van het verpleegkundig proces.
- Kan op basis van de verzamelde informatie de verpleegkundige zorgvragen, zorgresultaten en interventies vaststellen. Werkt hierbij samen met andere disciplines.
- Is in staat methodisch te werken, waardoor de werkwijze betrouwbaar is en het begeleidingsplan goed onderbouwd en consistent is.
- Kan alle voorkomende voorbehouden en risicovolle handelingen uitvoeren, met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid. Maakt hierbij gebruik van protocollen, standaarden en richtlijnen.
- Kan het verloop monitoren en de resultaten evalueren bij zorgproblemen in de vier gebieden van het menselijk functioneren (lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal).
- Is in staat op flexibele wijze situationeel te begeleiden.

- Kan het volledige zorgproces van de cliënt(en) plannen, coördineren, uitvoeren en evalueren.
- Kan classificaties van verpleegkundige kennis toepassen.

Attitude

- Haalt voldoening uit het stimuleren, activeren en begeleiden in het dagelijks leven van cliënten met NAH.
- Toont verantwoordelijkheid voor het eigen handelen.
- Houdt in haar handelen rekening met de wensen, behoeften van de cliënt en diens naasten.
- Ziet de cliënt als partner is het vaststellen van zorg.
- Toont een onderzoekende houding richting cliënt bij de analyse van de zorgvragen.
- Toont een open en respectvolle houding naar de cliënt en diens systeem.
- Kan zich een beeld vormen van- en zich inleven in de aard van het hersenletsel, de gevolgen voor het functioneren van de NAH-clieënt, en de verlies/rouwverwerking bij de NAH-clieënt en naasten.
- Toont een stimulerende houding bij het vaststellen en benutten van de mogelijkheden van de cliënt.

Rol 2: Communicator

Kennis

- Kent gesprekstechnieken en communicatieniveaus (inhoud, procedure, proces) in relatie tot verschillende theorieën en modellen van communicatie.
- Kent de principes en verschillende theorieën van persoonsgerichte zorg.
- Heeft kennis van taalstoornissen t.g.v. ziekte of aandoening en kennis van de actuele communicatie hulpmiddelen.
- Heeft kennis van traumaverwerking en is in staat de cliënt daarbij te begeleiden.
- Heeft kennis over de mogelijke sensomotorische, cognitieve en emotionele beperkingen, aandachtstoornissen, geheugenproblematiek, non-verbale communicatie en de wijze waarop dit een rol speelt in de communicatie.

Vaardigheden

- Kan communiceren op inhouds-, procedure- en procesniveau en soepel schakelen tussen deze niveaus.

- Kan gesprekstechnieken toepassen, passend bij de cliënt en het niveau van communicatie: luisteren, vragen stellen, samenvatten, parafraseren, spiegelen, en gevoelsreflectie geven van de cliënt.
- Kan knelpunten in de communicatie herkennen en omgaan met moeilijke situaties als weerstand, heftige emoties in situaties met de cliënt en/of familie.
- Kan gedragsveranderingen van de cliënt hanteren en de omgeving van de cliënt daarbij ondersteunen o.a. door voorbeeldgedrag te laten zien.
- Is in staat op respectvolle en heldere wijze op te treden bij agressie, ontremd gedrag of andere onverwachte, lastige en/of crisissituaties en te zorgen dat zijn/ haar omgeving geen gevaar loopt.
- Kan uitstekend formuleren, mondeling en schriftelijk, vaktaal in voor de cliënt begrijpelijke taal omzetten.
- Kan op gelijkwaardig niveau met andere zorgprofessionals communiceren.
- Fungeert als aanspreekpunt, adviseur en vraagbaak voor de cliënt en het sociaal netwerk betreffende de voorgenomen en uitgevoerde behandeling of begeleiding.
- Kan adviezen geven en de cliënt instrueren en motiveren.

Attitude

- Is zich bewust van de effecten van eigen verbale en non-verbale uitingen.
- Toont in gesprekken met de cliënt en diens naasten een open en respectvolle houding voor de eigenheid en privacy van de cliënt en zijn naasten.
- Herkent en begrijpt gedrag en uitingsvormen van de cliënt in relatie tot de aard van het hersenletsel.
- Vertaalt de gedragingen en vragen van de cliënt naar realistische behoeften, wensen en interesses van de cliënt.
- Is in staat om een vertrouwensband met de cliënt op te bouwen, zodat de cliënt zich veilig en op zijn gemak voelt.
- Herkent eigen gevoelens en gedrag in zorgrelatie; in het bijzonder met betrekking tot nabijheid, toegankelijkheid en empathie.

Rol 3: Samenwerkingspartner

Kennis

- Kent zorg en zorg-ethische benaderingen en theorieën die beschrijven wat invloed heeft op de zorgrelatie.
- Heeft een visie op samenwerken, kent de visie van de organisatie en draagt dit uit.

- Heeft kennis van samenwerkingsprocessen, zoals groeps- en teamvorming, teamrollen, en het geven en ontvangen van feedback.
- Is op de hoogte van ketenprocessen en de organisatie van de zorg in de eigen regio.
- Is bekend met potentiële samenwerkingspartners buiten de zorg.
- Kent begrippen die een rol spelen in het vormgeven van de professionele zorgrelatie.
- Kent de principes van Shared Decision Making (SDM: gezamenlijke besluitvorming door hulpverlener en cliënt).
- Kent de principes van multidisciplinair, transdisciplinair en interdisciplinair werken.

Vaardigheden

- Kent de sociale omgeving van de cliënt en de draagkracht van de naasten, kan met hen samenwerken, hen steunen, adequaat reageren op conflicten en waar nodig effectief verwijzen.
- Kan passende communicatieve vaardigheden inzetten.
- Kan binnen het hulpverleningsproces de regiefunctie oppakken waarbij hij/zij de belangen van de cliënt behartigt.
- Kan de rol van expert vervullen in haar/zijn eigen vakgebied.
- Kan samenwerken en afstemmen met collega's en personen binnen en buiten de organisatie, waardoor de cliënt optimale hulpverlening krijgt.
- Kan in interdisciplinair overleg de rol van voorzitter op zich nemen en blijk geven van overzicht van het hele zorgproces.
- Is in staat de cliënt te motiveren en te stimuleren om, voor zover mogelijk, onder ogen te zien dat het leven zoals het was is veranderd door het hersenletsel, en op basis daarvan nieuwe keuzes te maken.
- Is in staat om talenten van de cliënt te ontdekken, te stimuleren en te ontwikkelen op planmatige wijze.
- Kan haar visie op samenwerken formuleren en naar voren brengen.
- Kan in teams en in samenwerkingsprocessen (zowel multidisciplinair, transdisciplinair als interdisciplinair), haar bijdrage leveren en zichzelf positioneren en schuwt confrontaties en verschil van mening daarbij niet.
- Helpt de cliënt inzicht te krijgen in wat voor hem belangrijke waarden of motieven zijn, relevant voor het maken van goede keuzes.
- Kan de cliënt en dienst naasten ondersteunen bij het nemen van beslissingen inzake behandeling en zorg (gezamenlijke besluitvorming). Kan de principes vanuit EBP hierin toepassen.

Attitude

- Toont een open en respectvolle houding naar de cliënt en zet zichzelf en de eigen persoonlijkheid in als instrument in de zorg.
- Ontwikkelt partnerschap met de cliënt.
- Toont een collegiale houding jegens andere professionals.
- Houdt rekening met waarden en normen, wensen en gewoonten, gevoelens en persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden van de cliënt en haar naasten.
- Toont maximale professionele nabijheid zonder passende verhoudingen uit het oog te verliezen en rekening houdend met de kwetsbaarheid van de cliënt.
- Geeft de cliënt en hun naasten ondersteuning in het omgaan met ethische vraagstukken en zingevingsvraagstukken en kan de patiënt en hun naasten ondersteunen bij het nemen van beslissingen over de behandeling.

Rol 4: De reflectieve professional

Kennis

- Heeft kennis van de principes van Evidence Based Practice.
- Kent elementaire methoden van praktijkgericht kwantitatief en kwalitatief onderzoek aansluitend bij onderzoek dat gericht is op de verbetering van de directe zorg van de cliënt en/of de doelgroep NAH.
- Kent de onderzoekscyclus en methodisch handelen, kent de verschillende analysemethodieken.
- Heeft kennis in actuele thema's en ontwikkelingen op eigen vakgebied.
- Kent de principes van reflectieve praktijkvorming.
- Heeft kennis van levensbeschouwelijke en religieuze opvattingen en stromingen.
- Heeft kennis van de moreel-ethische context van zorgverlening.
- Kent de eigen waarden en normen en die van de beroepsgroep, zoals de beroepscode Verpleegkundige en Verzorgende.
- Kent de principes van Shared Decision Making (SDM).

Vaardigheden

- Kan een onderzoekscyclus uitvoeren met een rode draad van vraag naar antwoord.
- Kan participeren in (praktijk)onderzoek.
- Kan kritische vragen formuleren en prioriteren stellen bij casuïstiek van individuele zorgvragers en doelgroepen en bij zorg- en organisatievraagstukken op microniveau.
- Kan de gekozen aanpak en de resultaten van het zelf uitgevoerde onderzoek verantwoorden.

- Kan reflecteren op de gekozen en uitgevoerde aanpak en de gevonden resultaten.
- Kan modellen, theorieën en onderzoeksresultaten van anderen toepassen.
- Kan de vernieuwing in een specifieke situatie realiseren.
- Kan een kritisch inhoudelijke dialoog en discussie voeren in woord, (luisteren, samenvatten en doorvragen) en geschrift (argumentatief schrijven).
- Kan omgaan met ethische vraagstukken en zingevingsvraagstukken van cliënten.
- Is in staat om moreelberaad te indiceren.
- Kan een actieve rol vervullen bij het voorbereiden en faciliteren van intervisie bijeenkomsten.

Attitude

- Toont proactief gedrag, wil begrijpen, delen, weten en vernieuwen.
- Staat open voor feedback van collega's en leidinggevenden en integreert dit in eigen handelen.
- Geeft collega's en studenten feedback op hun handelen en op professioneel gedrag.
- Geeft de cliënt en zijn naasten ondersteuning in het omgaan met ethische vraagstukken en zingevingsvraagstukken en kan de cliënt en zijn naasten ondersteunen bij het nemen van beslissingen over de behandeling.
- Weet de grenzen van persoonlijke en emotionele betrokkenheid van zichzelf en van collega's te bewaken en deze bespreekbaar te maken.
- Heeft een kritische houding ten aanzien van modellen, theorieën en onderzoeksresultaten.
- Kent de eigen grenzen van zijn of haar deskundigheid en weet tijdig andere professionals in te schakelen t.b.v. eigen deskundigheidsbevordering.

Rol 5: Gezondheidsbevorderaar

Kennis

- Kent epidemiologische theorie over relevante gezondheidsproblemen en het daaraan ten grondslag liggende gedrag van cliënt.
- Kent methodieken gericht op de analyse van gezondheidsproblemen en de daarmee samenhangende leefstijl.
- Is bekend met manieren waarop gezond gedrag gestimuleerd kan worden.
- Heeft kennis van principes van veilige zorg (protocollen, procedures).
- Kent de relatie tussen leefstijl en gezondheidsproblematiek.
- Is op de hoogte van culturen en cultuurgebonden opvattingen en gezondheidsproblemen.

Vaardigheden

- Kan gegevens verzamelen in brede context, gericht op vroeg signalering en risicobeoordeling, en screeningsmethoden uitvoeren en beoordelen.
- Kan methodisch personen en groepen opsporen bij wie leefstijl een risico vormt voor de gezondheid en maatschappelijke participatie.
- Is alert op veranderingen in gedrag, functioneren, houding, gezondheidssituatie en omgeving van de cliënt en kan deze herkennen.
- Observeert en signaleert veranderingen, waardoor er een begeleidingsplan kan worden opgesteld en deze steeds kan worden aangepast aan de behoeften van de cliënt
- Kan participeren in preventieprogramma's.
- Kan individueel en groepsgewijze voorlichting en instructie geven aan cliënten en hun naasten.
- Is in staat op maat informatie en voorlichting te geven over gezond gedrag.
- Kan het gedrag analyseren dat ten grondslag ligt aan een risicovolle leefstijl aan de hand van gangbare modellen en bewaakt daarbij de coördinatie en continuïteit.
- Is in staat om een juiste inschatting te maken van de belasting en de belastbaarheid van de cliënt en kan daar samen met de cliënt een balans in zoeken.
- Kan protocollen en procedures in praktijksituaties toepassen.
- Kan ondersteuning bieden bij het vinden van een evenwicht tussen enerzijds de gevolgen van de beperkingen en anderzijds de gewenste levensstijl.

Attitude

- Leeft zich in de persoonlijke factoren, wensen en behoeften van groepen mensen, zorgvragers en naasten.
- Is inlevend en geïnteresseerd, denkt mee en ondersteunt de cliënt en naasten in hun opvattingen over gezondheid en ziekte.

Rol 6: Organisator

Kennis

- Kent verschillende organisatievormen en principes uit de organisatiekunde.
- Kent de kenmerken van professioneel en persoonlijk leiderschap.
- Kent theorie over- en modellen van effectief begeleiden en coachen.
- Heeft inzicht in- en kennis van de bekostiging van de zorg.
- Kent de gehele keten van de organisatie van de NAH zorg zowel binnen als buiten de zorginstelling/afdeling.

- Weet hoe kwaliteit tot stand komt en heeft kennis van onderhandelingstechnieken om de kwaliteit van zorg op de afdeling te verbeteren.
- Kent theorieën over beïnvloeding van het beleid van een organisatie.
- Heeft kennis van de nieuwste informatie – en communicatietechnologie.

Vaardigheden

- Kan de zorg rondom de cliënten, disciplines en organisaties coördineren en de continuïteit waarborgen. Kan hierbij de regiefunctie op zich nemen. Initieert op het juiste moment verschillende overlegsituaties.
- Heeft een actieve rol bij het inrichten van een aantrekkelijke werkomgeving.
- Is vaardig op het gebied van informatie–communicatie technologie .
- Kan beslissingen nemen over beleid (prioritering) en middelen voor individuele zorgvragers waarin het verpleegkundig belang, en belang van organisatie en zorgvrager worden afgewogen.
- Is in staat een overzicht te krijgen over de afdeling om de zorg goed te kunnen plannen, hierbij wordt een balans gezocht tussen organisatorische-, behandel technische eisen en de persoonlijke wensen van de cliënt.
- Kan vanuit kennis beslissingen nemen in de dagelijkse praktijk om op verantwoordelijke wijze bij te dragen aan kwaliteit en goede en betaalbare zorg.

Attitude

- Voelt zich verantwoordelijk om de standaard van het verpleegkundig beroep hoog te houden.
- Denkt mee, is besluitvaardig, kritisch en heeft een onderzoekend vermogen.
- Heeft gevoel voor- en ervaart eigenaarschap van de te verlenen zorg en zorgt voor een therapeutisch klimaat.
- Hanteert gedragsregels en protocollen.
- Komt te allen tijde, daar waar nodig, op voor de zorgvrager en diens informele netwerk.
- Is rolmodel voor (aankomend) verpleegkundigen en stuurt collega's aan.

Rol 7: Kwaliteitsbevorderaar

Kennis

- Kent de voor kwaliteit van zorg relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op de verpleegkundige beroepsuitoefening en de context waarin zij werkzaam is.
- Kent actuele kwaliteitskaders en weet hoe het beleid van een organisatie te beïnvloeden is .

- Heeft kennis van actuele richtlijnen.
- Heeft kennis van kwaliteitskaders en professioneel- en persoonlijk leiderschap.
- Heeft kennis over ontwikkelingen op het vakgebied van NAH.

Vaardigheden

- Kan de visie op kwaliteit van zorg in begrijpelijk bewoordingen naar voren brengen.
- Kan op systematische en kritische wijze relevante meetinstrumenten voor kwaliteit van zorg hanteren.
- Is in staat het sociale netwerk van de cliënt te vergroten, te benutten en te ondersteunen en is intermediair bij contacten met maatschappelijke organisaties.
- Kan vakinhoudelijke bijeenkomsten en werkgroepen leiden.
- Kan een bijdrage leveren aan kennisoverdracht van het vakgebied zowel aan collega's als aan andere zorgprofessionals of disciplines door middel van klinische lessen, presentaties en publicaties.
- Is in staat om volgens wettelijke bepalingen (wet BIG/WGBO/BOPZ) te handelen.
- Legt verantwoordelijkheid af over haar/zijn werkzaamheden, de keuze van interventie die afwijken van protocollen, standaarden en richtlijnen en over interventies in situaties waarin deze protocollen, standaarden en richtlijnen ontbreken.

Attitude

- Streeft continu naar het leveren van goede zorg en spoort collega's daartoe aan.
- Is een assertieve en zelfbewuste beroepsbeoefenaar, ambassadeur van het vak.
- Is resultaatgericht, werkt effectief en efficiënt.
- Kan professionele spanningsvelden hanteren zoals bijvoorbeeld zakelijkheid/betrokkenheid en afstand- en nabijheid.

De toekomst

In de komende decennia worden de rollen en de taken van de gespecialiseerde verpleegkundige NAH sterk beïnvloed door de actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De ontwikkelingen in de gezondheidszorg, zoals de toename van het aantal cliënten op basis van toenemende bekendheid van het specialisme NAH binnen de maatschappij en gezondheidszorg zal van invloed zijn op de rol. Het werkgebied van de eerste lijn zal zoals het zich nu laat zien vergroot worden op basis van de ontwikkelingen van de participatiemaatschappij en de toenemende zorg binnen de eerste lijn. Het streven is cliënten zolang mogelijk in eigen vertrouwde omgeving zorg bieden. Ook ontwikkelingen op het gebied van ICT en domotica zullen gevolgen hebben voor de gezondheidszorg en de rol van de NAH-verpleegkundige.

Bronnen

- EENacoma. (2018). *Competenties arts-specialist voor patiënten met een langdurige bewustzijnsstoornis* (1^e versie). Geraadpleegd van: <https://www.eennacoma.net/zorg>
- Expertisenetwerk Ernstig Niet-aangeboren hersenletsel na coma. (2022, februari). *Langdurige Intensieve Neurorevalidatie (LIN) van mensen met een bewustzijnsstoornis in de langdurige zorg*.
- Hammer, J. (2015). *Bachelor of Nursing 2020 Een toekomst bestendig opleiding profiel 4.0*. Bohn Stafleu van Loghum.
- Hersenletsel.nl. (2021). *Traumatisch hersenletsel*. Geraadpleegd van: <https://www.hersenletsel.nl/alles-over-nah/oorzaken-van-nah/trauma>
- V&VN Beroepsvereniging van zorgprofessionals. (2014, november). *Expertisegebied neuroverpleegkundige*. Geraadpleegd van, <https://www.venvn.nl/media/0iglgijn/20141117-expertisegebied-neuroverpleegkundige.pdf>
- V&VN. (2015, november). *Expertisegebied revalidatieverpleegkundige*. https://revalidatiegeneeskunde.nl/system/files/attachments/expertisegebied_revalidatieverpleegkundige.pdf
- Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN). (2012, juni). *Competentieprofiel NAH Competentieprofiel voor beroepskrachten in de gehandicaptenzorg die ondersteuning bieden aan mensen met niet aangeboren hersenletsel*. Geraadpleegd van: <https://www.vgn.nl/system/files/2019-12/Competentieprofiel%20NAH%20DEF.pdf>
- Zorg voor Beter. (2018, 17 mei). *Kennisbundel NAH*. Geraadpleegd van: <https://www.zorgvoorbeter.nl/lesmateriaal/kennisbundels/niet-aangeboren-hersenletsel-nah>